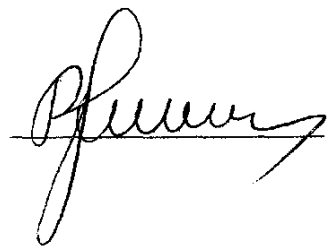

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра економічної теорії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

 Декан факультету
доц. Михайлишин Р.В.
31 серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІКРОЕКОНОМІКА–3

підготовки
галузі знань
зі спеціальності
факультету

докторів філософії
05 “Соціальні та поведінкові науки”
051 “Економіка”
економічного

Львів – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни “Мікроекономіка – 3” для підготовки докторів філософії з галузі знань 05 “Соціальні та поведінкові науки” за спеціальністю 051 “Економіка”

РОЗРОБНИК:

доктор економічних наук, професор О.З.Ватаманюк

Робочу програму затверджена на засіданні кафедри економічної теорії

Протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри економічної теорії

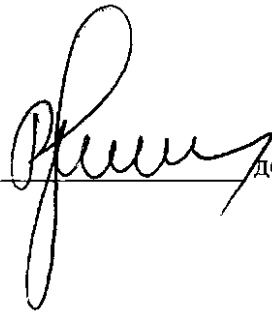
проф. Островерх П.І.

Ухвалено Вченою радою економічного факультету

Львівського національного університету імені Івана Франка

Протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.

Голова Вченої ради економічного факультету

доц. Михайлишин Р.В.

© Ватаманюк О.З., 2020

© Львівський національний
університет імені Івана Франка, 2020

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 05 “Соціальні та поведінкові науки”	За вибором	
Модулів – 1	Спеціальність: 051 “Економіка”	Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		4-й	4-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 2,7	Освітньо-кваліфікаційний рівень: третій освітньо-науковий рівень вищої освіти	32 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		42 год.	72 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
		Вид контролю:	
	екзамен	екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 53 % до 47 %;

для заочної форми навчання – 20 % до 80 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни “Мікроекономіка–3” є оволодіння сучасними аналітичними засобами мікроекономічної теорії і формування уміння застосовувати їх для аналізу важливих проблем ринкової організації.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Мікроекономіка–3” є:

- 1) поглиблення розуміння та практичного використання основних теоретичних концепцій мікроекономіки;
- 2) докладне ознайомлення з ключовими новітніми ідеями мікроекономіки початку XXI століття;
- 3) оволодіння сучасними засобами мікроекономічного аналізу для ухвалення ефективних рішень у сферах економіки та бізнесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- фундаментальні закони, теорії, моделі та новітні ідеї сучасної мікроекономіки і усвідомлювати складність та динамічний характер її розвитку;
- альтернативні підходи до аналізу поведінки споживачів з використанням теорії сподіваної корисності та теорії перспектив;
- сучасні методи мікроекономічного аналізу ринкової поведінки підприємств та структури різноманітних галузей економіки;
- загальні моделі поведінки підприємств в умовах недосконало конкурентних ринків продуктів та ресурсів;
- сучасні теоретичні концепції невдач ринку та підходи до їх коригування;
- сучасні підходи до розуміння проблеми асиметрії інформації та шляхи її подолання;

вміти:

- застосовувати теоретичні знання з мікроекономіки для дослідження широкого кола актуальних наукових та практичних проблем;
- досліджувати причинно-наслідкові зв'язки і прогнозувати наслідки прийнятих рішень суб'єктами ринку;
- використовувати сучасні методи мікроекономічного аналізу поведінки індивідів та ухвалення рішень фірмами в умовах недосконало конкурентних ринків;
- аналізувати і систематизувати чинники, що визначають специфіку поведінки підприємства на недосконалих ринках продуктів та ресурсів;
- використовувати сучасні методи теорії ігор для аналізу виробничих рішень підприємств в умовах недосконалої конкуренції;
- оцінювати ефективність заходів державної політики щодо регулювання ринків і галузей, корегування екстерналій та виробництва громадських благ;
- формулювати конкретні обґрунтовані та науково аргументовані пропозиції та рекомендації щодо аналізу ринкової поведінки індивідів та фірм;
- самостійно засвоювати нові знання з використанням фахових наукових джерел іноземними мовами;

- використовувати сучасні форми взаємодії наукових та освітніх установ з підприємствами і громадськістю у процесі обговорення та впровадження інноваційних ідей і обґрунтування заходів економічної політики.

3. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни “Мікроекономіка–3” складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Теорія поведінки споживача. Теорія виробництва.

Змістовий модуль 2. Теорія недосконалих ринкових структур. Основи теорії ігор.

Змістовий модуль 3. Невдачі ринку. Основи поведінкової економіки.

Змістовий модуль 1. Теорія поведінки споживача. Теорія виробництва.

Тема 1. Теорія поведінки споживача. Уподобання споживачів. Припущення щодо уподобань. Приклади уподобань. Різні види кривих байдужості. Бюджетне обмеження. Оптимальний вибір споживача. Зміни рівноваги споживача. Крива “дохід – споживання”. Крива “ціна – споживання” та крива попиту. Виявлені уподобання. Ефект заміщення та доходу. Рівняння Слуцького. Невизначеність та ризик. Характеристики ризику. Схильність і несхильність до ризику. Ухвалення споживчих рішень в умовах невизначеності та ризику.

Тема 2. Теорія виробництва. Конкурентні ринки. Технологічні обмеження. Властивості технології. Витрати виробництва та максимізація прибутку фірми. Конкурентні ринки. Досконало конкурентна фірма у короткостроковому та довгостроковому періодах. Ефективність конкурентних ринків.

Змістовий модуль 2. Теорія недосконалих ринкових структур. Основи теорії ігор.

Тема 3. Монополія. Ринкова влада. Монополія. Монопольна влада та її джерела. Економічні наслідки монополії. Роль чинника витрат. Регулювання монополії. Монопсонія. Двобічна монополія. Ціноутворення за ринкової влади. Вимірювання монопольної влади. Цінова дискримінація першого, другого і третього ступеня. Міжчасова цінова дискримінація і ціноутворення у пікові періоди. Продаж товарів у комплекті.

Тема 4. Олігополія. Загальний огляд олігополії. Дилема ув’язнених. Модель ламаної кривої попиту. Змовницька олігополія. Роль чинника інформації. Картелі. Моделі Курно, Бертрана та Штакельберга. Інші моделі олігополії.

Тема 5. Основи теорії ігор. Аукціони. Рівновага на олігопольному ринку. Ігри та стратегічні рішення. Рівновага Неша. Домінантні стратегії. Стратегії максиміну. Змішані стратегії. Повторювані ігри. Послідовні ігри. Загрози та зобов’язання. Аукціони. Альтернативні формати аукціонів. Роль дизайну аукціону. “Прокляття переможця”.

модулем 1	24	8	4			12	24	2	1			21
Змістовий модуль 2. Теорія недосконалих ринкових структур. Основи теорії ігор.												
Тема 3. Монополія. Ринкова влада.	12	4	2			6	11,5	1	0,5			10
Тема 4. Олігополія.	12	4	2			6	12,5	2	0,5			10
Тема 5. Основи теорії ігор. Аукціони.	14	6	2			6	14	3	1			10
Разом за змістовим модулем 2	38	14	6			18	38	6	2			30
Змістовий модуль 3. Невдачі ринку. Основи поведінкової економіки.												
Тема 6. Загальна рівновага. Невдачі ринків.	16	6	4			6	16	2	2			12
Тема 7. Поведінкова економіка.	12	4	2			6	12	2	1			9
Разом за змістовим модулем 3	28	10	6			12	28	4	3			21
Усього годин	90	32	16			42	90	12	6			72

5. Теми практичних занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теорія поведінки споживача.	2
2	Теорія виробництва. Конкурентні ринки.	2
3	Монополія. Ринкова влада.	2
4	Олігополія.	2
5	Основи теорії ігор. Аукціони.	2
6	Загальна рівновага. Невдачі ринків.	4
7	Поведінкова економіка.	2
	Усього	16

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теорія поведінки споживача.	0,5
2	Теорія виробництва. Конкурентні ринки.	0,5
3	Монополія. Ринкова влада.	0,5
4	Олігополія.	0,5
5	Основи теорії ігор. Аукціони.	1
6	Загальна рівновага. Невдачі ринків.	2
7	Поведінкова економіка.	1
	Усього	6

6. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теорія поведінки споживача.	6
2	Теорія виробництва. Конкурентні ринки.	6
3	Монополія. Ринкова влада.	6
4	Олігополія.	6
5	Основи теорії ігор. Аукціони.	6
6	Загальна рівновага. Невдачі ринків.	6
7	Поведінкова економіка.	6
	Усього	42

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теорія поведінки споживача.	11
2	Теорія виробництва. Конкурентні ринки.	10
3	Монополія. Ринкова влада.	10
4	Олігополія.	10
5	Основи теорії ігор. Аукціони.	10
6	Загальна рівновага. Невдачі ринків.	12
7	Поведінкова економіка.	9
	Усього	72

7. Методи навчання

Методи, що несуть навчально-пізнавальну інформацію: словесні методи – лекції для досягнення розкриття основних положень теми (тематичні, оглядові, інформаційні); наочні – ілюстрації (схеми, графіки), демонстрації (презентації лекцій).

Практичні методи, що служать для закріплення отриманих знань та формування практичних умінь при застосуванні цих знань: практичні завдання, ситуаційні завдання, дискусії, науково-дослідні завдання.

8. Методи контролю

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали розподіляються таким чином:

- практичні заняття (контрольні тестування і розв'язування задач): 35% семестрової оцінки, максимальна кількість балів – 35;
- презентація на задану тему (поглиблений аналіз однієї з актуальних новітніх ідей у сучасній мікроекономіці): 15% семестрової оцінки, максимальна кількість балів – 15;
- іспит: 50% семестрової оцінки, максимальна кількість балів – 50.

Підсумкова максимальна кількість балів – 100.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3		50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
8	7	6	7	7	8	7		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою
			Для іспиту
90 – 100	A	Відмінно	Відмінно
91 – 89	B	Дуже добре	Добре
71 – 80	C	Добре	
61 – 70	D	Задовільно	Задовільно
51 – 60	E	Достатньо	
31 – 50	FX	Недостатньо	Незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 30	F	Недостатньо	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

Основна:

1. Pindyck R.S. Microeconomics / R.S.Pindyck, D.L.Rubinfeld. – 8th ed. – Pearson education, Inc. – Boston et al., 2013. – 743 p.
2. Varian H. Intermediate Microeconomics: A Modern Approach / H.Varian – 8th ed. – W.W.Norton & Company, Inc. – New York et al., 2013. – 739 p.
3. Jehle G.A. Advanced Microeconomic Theory / G.A.Jehle, P.J. Reny – 3rd ed. – Pearson. – Harlow, England at al., 2011. – 656 p.
4. Верієн Г.Р. Мікроекономіка: проміжний рівень. Сучасний підхід / Пер. з англ. – Київ: Лібра, 2006. – 632 с.

5. Піндайк Р.С. Мікроекономіка / Р.С.Піндайк, Д.Л.Рубінфелд. – Пер. з англ. – Київ: Основи, 1996. – 646 с.

Додаткова:

1. McCain R.A. Game Theory and Public Policy / R.A.McCain. – Edward Elgar Publishing Limited. – Cheltenham, UK, 2009. – 262 p.
2. Snyder C. Microeconomic Theory. Basic Principles and Extensions / C.Snyder, W.Nicholson, R.Stewart – Cengage Learning. – Hampshire, 2015. – 536 p.
3. Acquisti A. The Economics of Privacy / A.Acquisti, C.Taylor, L.Wagman // Journal of Economic Literature. – 2016. – Vol. 54, № 2. – P. 442–492.
4. Akerlof G. The Market for Lemons: Quantity Uncertainty and the Market Mechanism / G.Akerlof // The Quarterly Journal of Economics. – 1970. – Vol. 84, № 1. – P. 488–500.
5. Angeletos G.-M. The Hyperbolic Consumption Model: Calibration, Simulation, and Empirical Evaluation / G.-M.Angeletos, D.Laibson, A.Repetto, J.Tobacman, S.Weinberg // Journal of Economic Perspectives. – 2001. – Vol. 15, № 3. – P. 47–68.
6. Barberis N.C. Thirty Years of Prospect Theory in Economics: A Review and Assessment / N.C.Barberis // Journal of Economic Perspectives. – 2013. – Vol. 27, № 1. – P. 173–196.
7. Blake T. Returns to Consumer Search: Evidence from eBay / T. Blake, K. Nosko, S. Tadelis // 2016. – 25 p. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nber.org/papers/w22302>
8. Goldfarb A. Digital economics / A. Goldfarb, C. Tucker // 2017. – 89 p. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nber.org/papers/w23684>
9. Jin C. Z. Artificial Intelligence and Consumer Privacy / C. Z. Jin // 2018. – 23 p. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nber.org/papers/w24253>
10. Kahneman D. Prospect Theory: An Analysis of Decision under Risk / D.Kahneman D., A.Tversky // Econometrica, 1979. – Vol.47, №2. – P .263–292.
11. McCall J.J. Economics of Information and Job Search / J.J.McCall // The Quarterly Journal of Economics. – 1970. – Vol. 84, № 1. – P. 113–126.
12. Moscati I. Retrospectives: How Economists Came to Accept Expected Utility Theory: The Case of Samuelson and Savage / I.Moscati // Journal of Economic Perspectives. – 2016. – Vol. 30, № 2. – P. 219–237.
13. Moser P. Patents and Innovation: Evidence from Economic History / P.Moser // Journal of Economic Perspectives. – 2013. – Vol. 27, № 1. – P. 23–44.
14. Milgrom P.R. How Artificial Intelligence and Machine Learning Can Impact Market Design / P.R.Milgrom, S.Tadelis // 2018. – 26 p. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nber.org/papers/w242582>
15. Rabin M. Incorporating Fairness into Game Theory and Economics / M.Rabin // The American Economic Review, 1993. – Vol.83, №5. – P. 1281–1302.

16. Rabin M. Psychology and Economics / M.Rabin // The Journal of Economic Literature. – 1998. – Vol. XXXVI, P. 11–46.
17. Rabin M. Risk Aversion and Expected-Utility Theory: A Calibration Theorem / M.Rabin // Econometrica, 2000. – Vol.68, № 5. – P. 1281–1292.
18. Samuelson L. Game Theory in Economics and Beyond / L.Samuelson // Journal of Economic Perspectives. – 2016. – Vol. 30, № 4. – P. 107–130.
19. Simon H. A. Rational Decision-Making in Business Organizations. Nobel Memorial Lecture / H.A.Simon – [Електронний ресурс] – Режим доступу: URL: https://www.nobelprize.org/nobel_prizes/economic-sciences/laureates/1978/simon-lecture.pdf
20. Spence M. Signaling in Retrospect and the Informational Structure of Markets /M.Spence // American Economic Review. – 2002. – Vol. 92, № 3. – P. 434–459.
21. Stigler G. J. The Economics of Information / G. J. Stigler // Journal of Political Economy. – 1961. – Vol. 69, № 3. – P. 213–225.
22. Stiglitz J. Information and the Change in the Paradigm in Economics / J.Stiglitz // American Economic Review. – 2002. – Vol. 92, № 3. – P. 460–501.
23. Zingales L. Towards a Political Theory of the Firm / L. Zingales // Journal of Economic Perspectives. – 2017. – Vol. 31, № 3. – P. 113–130.

11. Інформаційні ресурси

1. Бібліотеки:

- а) Львівський національний університет імені Івана Франка (вул. Драгманова, 11, 19: економічний факультет (пр. Свободи, 18).
- б) бібліотека АН імені В. Стефаника (вул. В. Стефаника).

2. Ресурси мережі:

1. <http://en.wikipedia.org> – Вікіпедія.
2. <http://www.nbu.gov.ua> – бібліотека імені В.Вернадського.
3. <http://etet.org.ua/> – сайт журналу “Економічна теорія”
4. <http://econlaw.nlu.edu.ua/> – сайт журналу “Економіка та право”
5. <http://eip.org.ua/> – сайт журналу “Економіка та прогнозування”
6. <https://www.aeaweb.org/journals/> – сайт АЕА
7. <https://www.nber.org/> – сайт Національного бюро економічних досліджень США

Автор програми

Д.е.н., проф. О.З.Ватаманюк